

TOIMINTA-
SUUNNITELMA

2026

Labore

EST 1971

SISÄLTÖ

LABOREN TARINA	3
TOIMINTASUUNNITELMA 2026	4
TOIMINNAN PÄÄLINJAT	5
TUTKIJAPOLKU	6
TUTKIMUSLOHKOT	7
TYÖMARKKINALOHKO	8
JULKISEN TALOUDEN LOHKO.....	10
MAKROTALOUS, ENNUSTEET JA TOIMIALATALOUS.....	12
VIESTINTÄ JA TUKIPALVELUT.....	14
TALOUS & YHTEISKUNTA -LEHTI.....	16
M&A-PODCAST.....	17

Laboren tarina

Yhteiskunta polarisoituu, hyvinvointivaltio on muutospaineiden keskellä, työ murroksessa, kaupungistuminen ja ilmastonmuutos jyräävät. Näissä on sekä uhkia että mahdollisuuksia. Moninaisten vaatimusten ja muutosten ristipaineessa, informaation hyökyäallon alla ihminen on usein voimaton ja eksyksissä. Informaatiota on tarjolla ähkyksi asti. Sen sijaan luotettavasta tiedosta ja syvällisistä näkemyksistä on pulaa.

Silloin kuvaan astumme me. Teemme tieteellisesti korkeatasoista ja ajankohtaista tutkimusta, joka tähtää ihmisten hyvinvointiin. Etsimme ne olennaiset aiheet, näkökulmat ja muuttujat, jotka tekevät yhteiskunnastamme tasa-arvoisemman paikan asua, elää ja yrittää. Uskomme oikeudenmukaiseen siirtymään. Suuressakin murroksessa yhteiskunnan pitää huolehtia heikoimmistaan. Taloustieteellisellä tutkimustiedolla voi todellakin parantaa maailmaa ja se tapahtuu yhteiskunnallisen keskustelun kautta.

Erehtymättömiä emme ole, tarvittaessa olemme itsemme kriitikko. Kiihkeässä yhteiskunnallisessa keskustelussa emme pelkää mennä väliin rakentamaan keskinäistä ymmärrystä ja kompromisseja – tutkimustiedolla argumentoiden. Emme räksytä emmekä puhu ohi vaan vastaamme aina asiallisesti ja selkeästi. Tutkimuksen arvo nousee, kun sen tulokset ymmärretään laajasti.

Kuva: Yakup Ipek, Pixabay.

Toimintasuunnitelma 2026

Nyt kun Labore on onnistunut kiittävästi toteuttamaan taloutensa sopeutustoimet, on aika siirtää huomion painopistettä aikaisempaa enemmän siihen suuntaan, että käynnistyneet tutkimushankkeet toteutetaan suunnitellusti ja sovitusti, ja niin, että lisääntynyt työmäärä ei kasaannu kenenkään harteille kohtuuttomalla tavalla.

Viime aikoina on havaittu, että tekoäly tarjoaa eräitä suorastaan huimia uusia mahdollisuuksia ekonometrisessa analyysissä ja matemaattisessa mallinnuksessa. Taloustieteen tutkimus on ilmiselvästi nyt teknologisen murroksen keskellä. Labore pyrkii valjastamaan tämän tarjoamia mahdollisuuksia sekä estämään tästä koituvia uhkia aktiivisesti. Jatkamme koordinoitusti mahdollisuuksien kartoittamista ja testaamista niin tutkimuksessa kuin muussa Laboren työssä. Lisäksi etsimme toimintamalleja, joilla varmistetaan parhaiden käytäntöjen sujuva leviäminen työyhteisössä.

Tällä tavalla saavutettava työn tehostuminen osaltaan helpottaa työpaineita ja tuo lisäksi vaihtelua henkilöstön työtehtäviin. Molemmat näkökohdat tukevat henkilöstön toimintakyvyn ja työkyvyn vahvistamista.

Nämä olivat ne osa-alueet, joissa viime vuonna toteutetun työhyvinvointitutkimuksen perusteella Laborella on merkittävimmät kehittämistarpeet.

Tutkimustoiminnan aihealueet ja painotukset noudattavat Laboren vuosiksi 2024–2027 laadittua strategiaa. Äskettäin on käynnistynyt hankkeita, jotka toisaalta merkittävästi vahvistavat Laboren taloutta useina tulevana vuosina ja sen lisäksi tutkimusaiheeltaan sopivat mainiosti Laboren strategiaan sekä tutkijoidemme erikoisosaamiseen.

Työllisyyspalveluiden vaikuttavuus ja kustannustehokkuus on aihepiiri, jossa Labore on päättänyt olla proaktiivinen. Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyi kunnille vuoden 2025 alussa. Uudistuksen myötä kunnille on siirtynyt sekä vastuu että kannustimet löytää sellaisia palvelumuotoja, joilla työllisyyden edistämisen vaikuttavuus on paras.

Palkansaajien työllisyyden edistäminen on aiheena Laborelle strategisesti tärkeä. Työllisyyskehityksen lisäksi aihealue nivoutuu useisiin Laborelle tärkeisiin tutkimuskysymyksiin kuten palkkakehitys, työvoiman

liikkuvuus, talouskasvu ja julkisen talouden tila. Lisäksi Laboren tutkijoilla on poikkeuksellisen vahvat tutkimukselliset valmiudet aiheen korkeatasoiseen taloustieteelliseen analyysiin. Myös aihealuetta koskevien selvitysten ja tutkimusten rahoitusmahdollisuudet vaikuttavat hyvin lupaavalta.

MIKA MALIRANTA
johtaja

Labore

Toiminnan päälinjat

Viime aikoina kotimaan julkisessa keskustelussa ovat korostuneet työmarkkinakysymykset työttömyysasteen kohottua kuluvaan vuosituhannen ennätyslukemiin. Suomalaisissa huolta ovat herättäneet myös nuorten heikentyvät oppimistulokset ja väestön ikääntymisestä kansantaloudelle aiheutuvat haasteet. Akuutti ulkomaisten osaajien tarve ja samanaikaisesti näkyvillä olevat ongelmat maahanmuuttajien integroitumisessa suomalaiseen yhteiskuntaan ovat niin ikään muodostuneet kestopuheenaiheiksi. Nämä teemat tulevat olemaan myös keskeisiä vuoden päästä järjestettävissä eduskuntavaaleissa.

Edellä mainittuihin Suomen talouden haasteisiin vastaaminen edellyttää monipuolista tietoa ja ymmärrystä muun muassa työmarkkinoiden ja koulutusjärjestelmän toiminnasta sekä niihin kytkeytyvien politiikkatoimien vaikuttavuudesta. Tämän tiedon tuottamisessa Laboren tutkijoilla on tärkeä rooli. Laitoksen toimintavuoden hankkeet sopivatkin hyvin yhteen ajankohtaisten kansallisten tietotarpeiden kanssa.

Viime vuosina Strategisen tutkimusneuvoston (STN) hankkeet ovat olleet keskeinen väline yhtä aikaa politiikkarelevantin ja

akateemisesti kunnianhimoisen tutkimuksen rahoittamisessa. Toimintavuonna tutkimoidemme väestön ikääntymiseen, työmarkkinoiden kohtaantoon ja maahanmuuttoon liittyvä tutkimus kytkeytyykin suurelta osin kahteen meneillään olevaan STN-hankkeeseen. Jo vuonna 2021 käynnistyneessä SustAgeable-hankkeessa Laboren tutkijat jatkavat taloudellisesti ja sosiaalisesti kestäväään kehitykseen tähtäävää tutkimusta tarkastellen muun muassa eläkeuudistusten vaikutuksia. Uudessa maahanmuuttojärjestelmien kehittämiseen tähtäävässä TRIM-hankkeessa tutkimamme puolestaan tarkastelevat eri maahanmuuttajaryhmiin kohdistuvien politiikkatoimien vaikutuksia maahanmuuttajien integraation sekä Suomen työmarkkinoiden ja koulutusjärjestelmän toiminnan näkökulmista.

Kansallisiin tietotarpeisiin vastaamisessa merkittäviä hankkeita ovat myös uudet valtioneuvoston kanslian VN Tutkiva -hankkeet. Toimintavuonna Laboren tutkijat osallistuvat VN Tutkiva -hankkeisiin, joiden tarkastelukohteina ovat sukupuolten väliset palkkaerot, koulutusinvestointien tuotot ja oppilaitosten rahoituskannustimet sekä hy-

vinvointialueiden toiminnan tulevaisuuden haasteet. Hankkeet tuottavat arvokasta tietoa Suomen työmarkkinoiden, koulutusjärjestelmän sekä sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän kehittämisen tueksi.

Vuonna 2026 eri säätiöiltä, ammattiliitoilta ja kuntasektorilta saatu taloudellinen tuki – josta olemme erittäin kiitollisia – on niin ikään tärkeässä roolissa erityisesti työmarkkinoiden toimintaa koskevan tutkimuksen mahdollistamisessa. Seuraavien kolmen vuoden ajan Laboressa tehtävää palkka- ja työmarkkinatutkimusta rahoitetaan osin Palkansaajasäätiön Wages and Labour Markets -hankerahoituksen turvin. Ami-säätiö ja Helsingin kaupunki puolestaan rahoittavat julkisen talouden lohkon hanketta, jossa tarkastellaan TE-uudistuksen ja työvoimapalveluiden toimivuutta ja vaikuttavuutta. Lisäksi Yrjö Jahnssonin säätiö ja Työsuojelurahasto tukevat työmarkkinahkon tutkijoiden ajankohtaisia tutkimuksia etätyön, alustatyön ja monipaikkaisuuden roolista työmarkkinoiden murroksessa.

TUOMO SUHONEN
tutkimusjohtaja, tutkimusohjaaja

Labore

Tutkijapolku

Palkansaajasäätiön rahoittama tutkijapolku tukee tutkijanurien käynnistymistä ja jatko-opintoja tarjoamalla rahoitusta ja puitteet tutkimustyölle. Vuoden 2026 alussa tutkijapolussa ovat väitöskirjatutkija Outi Jurvanen sekä post doc -tutkijat Sami Jysmä ja Sanni Kiviholma. Tutkijapolun tavoitteena on kannustaa nuoria tutkijoita suuntautumaan soveltavan taloustieteen aloille, joita laitoksessa tutkitaan.

TUOMO SUHONEN
tutkimusjohtaja, tutkimusohjaaja

TUTKIJAPOLUSSA TALLA HETKELLÄ
MUKANA OLEVAT

SANNI KIVIHOLMA
Julkinen talous

SAMI JYSMÄ
Julkinen talous

OUTI JURVANEN
Makrotalous, ennusteet
ja toimialatalous

Tutkimuslohkot

TYÖMARKKINAT

Työmarkkinoiden tutkimuslohkon toimintavuoden hankkeissa keskeisessä roolissa ovat Suomen työmarkkinoiden toiminta ja julkisen vallan politiikkatoimien vaikutukset. Toimintavuonna lohkon tutkijat tarkastelevat monipuolisesti erilaisia työmarkkinoiden ilmiöitä: etätyötä ja alustatyötä, palkkaepätasa-arvoa sukupuolen ja ulkomaalais-taustan mukaan, maahanmuuttajien integroitumista Suomen työmarkkinoille sekä eri koulutuspolkujen työmarkkinatuottoja. Lisäksi lohkon tutkijat tuottavat tutkimustietoa hyvinvointialuemallin kehittämisen tueksi ja tutkivat perheenmuodostukseen sekä terveystaloustieteeseen ja kehitystaloustieteeseen liittyviä kysymyksiä.

TUOMO SUHONEN
tutkimusjohtaja, tutkimusohjaaja

JULKINEN TALOUS

Julkisen talouden lohkon tutkimustoiminta vuonna 2026 perustuu käynnissä oleviin monivuotisiin hankkeisiin, jotka etenevät aineistonkeruusta ja -yhdistämisestä analyysi- ja julkaisuvaiheeseen. Tutkimus painottuu työmarkkinoihin, yrittäjyyteen, sosiaalivakuutukseen, maahanmuuttoon sekä koulutukseen ja tasa-arvoon. Tavoitteena on työpapereiden valmistuminen, kansainväliset seminaariesitykset ja artikkelien lähettäminen vertaisarvioitaviin tieteellisiin aikakauslehtiin. Merkittävä osa työstä kytkeytyy Suomen Akatemian Strategisen tutkimusneuvoston rahoittamiin TRIM- ja SustAgeable-hankkeisiin sekä laajoihin kansallisiin ja kansainvälisiin yhteistyöhankkeisiin. Lisäksi vuonna 2026 jatkuu uusien aineistojen hyödyntäminen ja kehittäminen, kuten rekisteriaineistojen yhdistäminen sekä kokeellisten ja kvasikokeellisten tutkimusasetelmien käyttö.

HANNU KARHUNEN
tutkimusohjaaja

MAKROTALOUS, ENNUSTEET JA TOIMIALATALOUS

Makrotalouden, ennusteiden ja toimialatalouden lohko eli lyhyemmin makrolohko tuottaa tutkimusten ohella talousennusteita ja toimialakohtaisia selvityksiä. Makrolohko julkaisee keväällä ja syksyllä talousennusteen ja syksyllä lisäksi ennusteeseen liittyvät esimerkkilaskelmat. Kuluvana vuonna lohkolla tutkitaan tutkimus- ja kehitystoimintaa ja t&k-toimintaan kohdistuvien tukien vaikutuksia sekä Euroopan unionin ohjausjärjestelmän vaikutuksia Suomen julkiseen talouteen. Lisäksi makrolohkolla selvitetään työehtosopimusten paikallisten erien vaikutusta toteutuvaan palkkakehitykseen sekä tuloeroja suomalaistaustaisten ja ulkomaalaistaustaisten työntekijöiden välillä.

ILKKA KIEMA
tutkimusohjaaja

Työmarkkinalohko

TUTKIMUS ALUSTATYÖSTÄ, SEN YHDISTÄMISESTÄ MUUHUN TYÖHÖN JA TYÖURASEURAUKSISTA SUOMESSA

Alustatyön yleistymistä on pidetty yhtenä merkittävimmistä työn muutoksista, joka vaikuttaa työmarkkinoilla nyt ja tulevaisuudessa. Suomessa alustatyötä koskevaa tutkimusta on jonkin verran, mutta aiempi tutkimus on koskenut pääasiassa tiettyjä ammattiryhmiä tai valikoituihin ryhmiin kuuluvia, ja se on ollut pääosin kvalitatiivista luonteeltaan. Kokonaisvaltaisempi kuva alustatyöstä on puuttunut. Vuonna 2025 käynnistynyt ja toimintavuonna päättyvä Työsuojelurahaston rahoittama tutkimushanke vastaa tähän tiedon tarpeeseen. Kokonaisvaltaista tutkimustietoa alustatyön vaikutuksista työn luonteeseen, työntekijöiden asemaan ja sen seurauksiin tarvitaan työelämän kehittämis- ja edunvalvontatyössä sekä myös poliittisen päätöksenteon tueksi.

Hankkeessa Laboren tutkija Merja Kauhaneen tutkii yhdessä Eläketurvakeskuksen tutkijoiden kanssa alustatyön tekemistä Suomessa ja sen seurauksia yksilöille toimeentulon, työmarkkina-aseman ja työurien näkökulmista. Hankkeessa tutkitaan

alustatyön tekemistä myös monimuotoisen ansiotyön näkökulmasta. Lisäksi tutkimus laajentaa Eläketurvakeskuksen tutkimusta kevytyrittäjyydestä uutena työn muotona. Tutkimuksessa hyödynnetään Tilastokeskuksen keräämiä rekisteri- ja survey-aineistoja yhdistävää tutkimusaineistoa. Analyysissä hyödynnetään useita tilastollisia menetelmiä ja teoriasta johdettuja malleja.

KOULUTUSINVESTOINTIEN TUOTTO, TEHOKKUUS SEKÄ OPPILAITOSTEN KANNUSTIMET ERI KOULUTUSPOLUILLA

Väestön ikääntyminen, työmarkkinoiden muutokset ja julkisen talouden kiristyminen korostavat tarvetta kohdentaa koulutustarjontaa ja -investointeja tehokkaasti. Tutkimusten mukaan erilaiset koulutuspolut, esimerkiksi eri koulutuslajit, erilaisten koulutuspolkujen lisäksi, eroavat merkittävästi toisistaan niiden yksilöille paremman ansiotason tai työllisyyden muodossa tuottaman hyödyn suhteen. Suomesta ei kuitenkaan ole yksilötason rekisteriaineistoihin perustuvaa tutkimusta, jossa toisen asteen ja korkea-asteen välisiä

jatkumoa olisi tarkasteltu kokonaisuutena niin, että opintojen etenemistä ja työmarkkinatuottoja voitaisiin vertailla kattavasti. Lisäksi eri koulutuspolkujen kustannuksista suhteessa niiden yhteiskunnallisiin hyötyihin tai siitä, miten oppilaitosten rahoituskannustimilla voidaan vaikuttaa koulutustarjonnan kohdentumiseen työmarkkinoiden tarpeita paremmin vastaavaksi, on hyvin vähän tietoa.

Kesällä 2025 käynnistyneessä valtioneuvoston kanslian rahoittamassa hankkeessa Laboren Tiina Kuuppelomäki, Tuomo Suhonen ja Veikko Uusitalo arvioivat yhdessä Etlan tutkijoiden kanssa eri koulutuspolkujen tuottoja ja kustannuksia yksilölle ja yhteiskunnalle hyödyntämällä Tilastokeskuksen rekisteriaineistoja ja ekonometrisia menetelmiä sekä aiempaa tutkimuskirjallisuutta. Lisäksi empiiristen analyysien ja tutkimuskirjallisuuden avulla arvioidaan, millaisia vaikutuksia ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulutuksen rahoitusmalleilla on oppilaitosten toimintaan sekä koulutusinvestointien tuottoon ja tehokkuuteen. Hankkeen loppuraportti julkaistaan valtioneuvoston tutkimus- ja selvitystoiminnan julkaisusarjassa loppuvuodesta 2026.

Labore

HYVINVOINTIALUEIDEN TOIMINNAN TULEVAISUUDEN HAASTEET

Hyvinvointialueuudistus on ollut huomattavan laaja julkishallinnon uudistus, jonka tavoitteena on ollut vähentää hyvinvointi- ja terveyseroja, turvata saavutettavat, yhdenvertaiset ja laadukkaat palvelut, varmistaa työvoiman saatavuus ja hillitä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kustannusten kasvua. Uudistuksen ensimmäisinä vuosina uudet hallinnon rakenteet, johtamiskäytännöt sekä ohjaus- ja yhteistyömuodot ovat vielä hakeneet lopullista muotoaan. Uudistuksen toimeenpanoa ovat myös haastaneet osin ennakoimattomat muutokset alueiden toimintaedellytyksissä ja olosuhteissa. Alueiden erilaiset lähtökohdat ja olosuhteet, kuten erilainen väestöpohja ja kokemus kuntarajat ylittävästä yhteistyöstä, ovat osaltaan johtaneet alueellisiin eroihin uudistuksen toimeenpanossa ja sille asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa.

Edellä kuvatut hyvinvointialuemallin haasteet korostavat tarvetta mallin määrätietoiselle, tietoon perustuvalle jatkokehittämiselle. Valtioneuvoston kanslian rahoittamassa Hyvinvointialueiden toiminnan tulevaisuuden haasteet (HATTU) -hankkeessa Laboren, THL:n ja Demos Helsingin tutkijat pyrkivät tuottamaan tutkimustietoa ja toimenpidesuosituksia tätä kehitystyötä

varten. Hankkeen tavoitteena on arvioida hyvinvointialuemallin toimivuutta ja sen kykyä vastata yhteiskunnallisiin muutoksiin ja väestön tarpeisiin kartoittamalla hyvinvointialueiden toimintaan liittyviä haasteita ja mahdollisia toimintavaihtoehtoja seuraavien 5–10 vuoden aikajänteellä.

Hanke yhdistää määrällisiä ja laadullisia lähestymistapoja: tilasto- ja kyselyaineistojen analyysiä, kirjallisuuskatsauksia, haastatteluja sekä osallistavia työpajoja. Hankkeen aluksi luodaan tilannekuva hyvinvointialueiden toiminnasta ja toimintaympäristöstä sekä kartoitetaan muutospaineita, jotka tulevaisuudessa vaikuttavat hyvinvointialueiden toimintaan ja järjestelmän kehittämiseen. Tämän jälkeen analysoidaan hyvinvointialueiden muutosvalmiuksia ja kykyä vastata tulevaisuuden haasteisiin hyödyntäen Delfoi-menetelmää ja skenaariotyöpajoja yhteiskehittämisen välineinä. Hankkeen lopuksi kootaan tulokset ja tuotetaan johtopäätökset sekä toimenpide-ehdotukset järjestelmän kehittämiseksi.

Hanke käynnistyi joulukuussa 2025 ja päättyi toimintavuoden lopussa. Laboren tutkijoista hankkeessa ovat mukana Petri Böckerman, Sami Jysmä, Merja Kauhanen, Milla Nyssölä ja Tuomo Suhonen.

TUOMO SUHONEN
tutkimusjohtaja, tutkimusohjaaja

Kuva: Diana Kramer, Pixabay.

Julkisen talouden lohko

YRITTÄJYYTTÄ JA STARTUP-YRITYKSIÄ KOSKEVA TUTKIMUS SYVENEE

Toni Juutin johdolla ja yhteistyössä useiden kotimaisten ja kansainvälisten tutkijoiden kanssa edistetään useita yrittäjyyteen liittyviä hankkeita. Tutkimuksissa tarkastellaan muun muassa vanhempien sosio-ekonomisen aseman yhteyttä yrittäjäksi ryhtymiseen, naisten aliedustusta yrittäjien joukossa (yhdessä Jarkko Harjun ja Tuomas Matikan kanssa) sekä yrittäjien kognitiivisia kykyjä ja persoonallisuuspilteitä (yhdessä Rami Izzadin kanssa). Näissä hankkeissa tavoitteena on työpapereiden valmistuminen ja artikkelien lähettäminen tieteellisiin aikakauslehtiin vuoden 2026 aikana.

Startup-yritysten perustajia ja perustaja-tiimejä koskevassa hankkeessa Toni Juuti työskentelee yhdessä Samuli Knüpferin ja Youssef Zadin kanssa. Hankkeessa hyödynnetään ainutlaatuista rekisteriaineistoa, ja tutkimuskokonaisuus jakautuu useampaan osatutkimukseen, joista ensimmäinen työpaperi valmistuu vuoden aikana. Lisäksi yrittäjien sijaintipäätöksiä koskevassa tutkimuk-

sessä Juuti, Jarkko Harju, Aino Linnunsalo ja Aapo Stenhammer hyödyntävät yhdistettyjä suomalaisia ja virolaisia rekisteriaineistoja.

TYÖMARKKINOITA JA TYÖEHTOSOPIMUKSIA KOSKEVAT HANKKEET ETENEVÄT KOHTI JULKAISUJA

Työehtosopimusten vaikutuksia palkkoihin, tulojen jakautumiseen ja työllisyyteen koskevaa laajaa kansainvälistä tutkimuskokonaisuutta vievät eteenpäin Toni Juuti ja Tuomas Kosonen yhdessä Antoine Bertheaun, Manudeep Bhullerin, Ana Cardoson, Bernardin Fanfanin, Alice Kuglerin ja Stefano Lombardin kanssa. Lisäksi osahankkeissa ovat mukana Petri Böckerman ja Kasper Kuuskoski. Vuoden aikana hankkeessa keskitytään aineistojen harmonisointiin, analyysiin sekä osaprojektien ja laajemman tutkimusartikkelin edistämiseen.

Nuorten alennettua vähimmäispalkkaa koskevassa tutkimuksessa Toni Juuti työskentelee yhdessä Petri Böckermanin, Henri Keräsen ja Tuomas Kososen kanssa. Tutkimuksessa hyödynnetään aiemmasta vertaisarvioinnista saatuja kommentteja, ja tavoit-

teenä on artikkelin uudelleenlähetyksen uuteen tieteelliseen aikakauslehteen.

Julkisten palvelujen ulkoistusten ja työehtosopimusmuutosten vaikutuksia palkkoihin ja työllisyyteen Suomessa koskevassa hankkeessa Juuti tekee yhteistyötä David Autorin, Tuomas Kososen ja Hanna Pesolan kanssa. Vuonna 2026 hankkeessa edistetään aineistojen yhdistämistä ja puhdistamista sekä varsinaista empiiristä analyysiä.

TYÖVOIMAPALVELUT, TE-UUDISTUS JA MAAHANMUUTTO KESKIÖSSÄ

Työvoimapalveluihin ja TE-uudistukseen liittyvä tutkimus ja tutkimuksen laajentaminen on keskeinen painopiste. Jeremias Nieminen tutkii kansallisen työvoimapula-alalistauksen vaikutuksia osana Suomen Akatemian Strategisen tutkimusneuvoston rahoittamaa TRIM-hanketta. Lisäksi Jeremias Nieminen toteuttaa conjoint-kyselyitä yrityksille ja luottamusmiehillä yhdessä TRIM-hankkeen tutkijaryhmän kanssa.

TE-uudistukseen ja työvoimapalveluiden toimivuuteen liittyvissä osatutkimuksissa Jeremias Nieminen, Hannu Karhunen ja Ohto

Kanninen tarkastelevat vastuuasiantuntijoiden asiakassalkkujen kokoa, yksittäisten palveluiden vaikuttavuutta sekä uudistuksen alueellisia vaikutuksia työllisyyteen ja palveluihin ohjautumiseen. Hanketta rahoittavat AMI-säätiö ja Helsingin kaupunki.

Saatavuusharkintaa koskevissa jatkotutkimuksissa Nieminen tekee yhteistyötä Hannu Karhusen, Ohto Kannisen ja Sanni Kiviholman kanssa. Tutkimukset ovat osa STN-TRIM-hanketta.

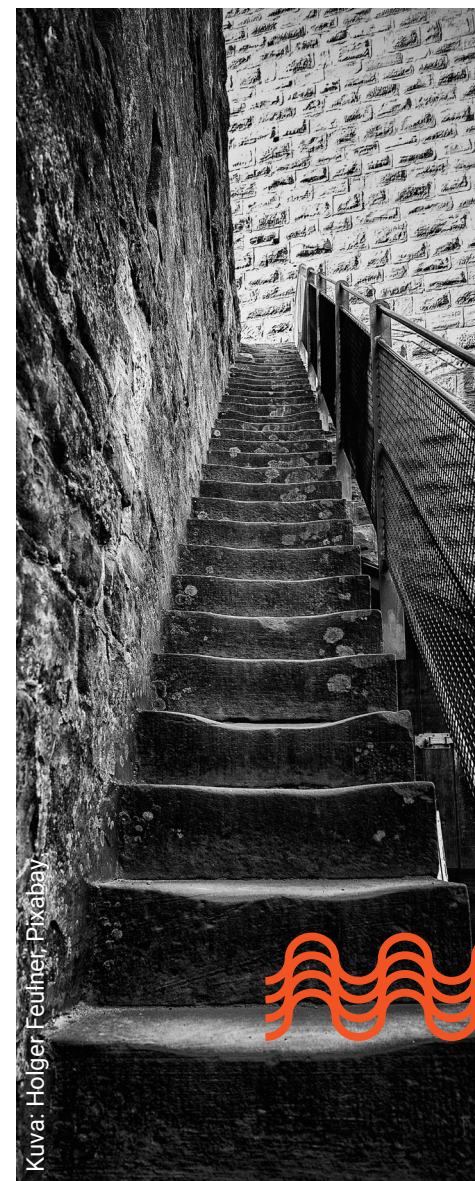
SOSIAALIVAKUUTUS JA KOULUTUS

Sosiaalivakuutusjärjestelmää koskevassa tutkimuksessa Salla Kalin jatkaa yhdessä Jaakko Markkasen ja Markku Siikasen kanssa ansiosidonnaista työttömyysturvaa ja valinnanvapautta koskevaa monivuotista tutkimushanketta, joka toteutetaan Laboren, Etlan ja VATT:n yhteistyönä.

Koulutuksen ja tasa-arvon alueella Jani Kuhakoski jatkaa opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamaa tasa-arvoperusteista rahoitusta koskevaa tutkimushanketta yhteistyössä VATT:n, Tampereen yliopiston, Turun yliopiston ja Itä-Suomen yliopiston kanssa. Hankkeessa kerätään aineistoja ja tehdään alustavia analyysejä, ja hankkeesta julkaistaan väliraportti loppuvuonna.

Lisäksi Jani Kuhakoski jatkaa Roope Uusitalon kanssa syntymäajan vaikutuksia kognitiivisiin ja ei-kognitiivisiin taitoihin koskevaa tutkimusta, jonka tavoitteena on työpaperin julkaisu ja artikkelin lähettäminen tieteellisiin aikakauslehtiin.

HANNU KARHUNEN
tutkimusohjaaja

Kuva: Holger Feulner, Pixabay

Makrotalous, ennusteet ja toimialatalous

TALOUSENNUSTE JA TOIMIALA-KATSAUKSET

Työn ja talouden tutkimus Labore julkaisee kuluva vuoden aikana talousennusteensa kahdesti, huhtikuussa ja syyskuussa. Kesälä ja vuoden lopulla julkistetaan lisäksi lyhyt edellisen ennusteen osuvuuden arviointi. Viime vuosien tapaan ennustetyössä painotetaan kvantitatiivisen suhdanne-ennusteen ohella erillistekstejä, joissa tarkastellaan mm. työmarkkinoita ja julkistaloustiedettä. Syksyllä julkaistaan myös syyskuun ennusteeseen perustuvat esimerkkiperhelaskelmat, joissa seurataan kahdeksan kuvitteellisen kotitalouden tulojen, verojen ja veronluontoisten maksujen sekä ostovoiman kehitystä.

Laboren ennustepäällikkönä toimii Juho Koistinen. Ennusteryhmän muut jäsenet ovat Paolo Fornaro, Jani Kuhakoski, Mika Maliranta, Veera Nippala ja Milla Nyyssölä. Ennusteviestinnästä vastaavat Essi Lindberg ja Aila Mustonen. Talousennusteessa hyödynnetään kansantalouden tilinpidon mukaista

ennustekehikkoa ja Laboren omia ennustemalleja. Makrolohkolla laaditaan myös yksittäisiä toimialoja yksityiskohtaisemmin tarkastelevia katsauksia. Tätä toimintaa aiotaan jatkaa myös kuluva vuonna.

YRITYKSET, INNOVAATTORIT JA INNOVAATIOTALOUS

Syyskuussa 2025 käynnistettiin Laboren johtama ja yhdessä Etlan kanssa toteutettava tutkimushanke From policy to firm and innovators: a pathway to an innovation-led economy. Hanke tarkastelee laaja-alaisesti innovatiivisia yksilöitä ja yrityksiä ja tuottaa tutkimukseen perustuvia politiikkasuosituksia, joiden avulla voidaan parantaa julkisen T&K-tuen ja T&K-henkilöstön jakaantumista yritysten välillä.

Jos pätevistä tutkimus- ja kehitystyöhenkilöstöstä on pulaa, vanhojen yritysten T&K-toiminnan julkinen tuki saattaa vähentää T&K-toimintaa markkinoille vasta tulossa olevissa startup-yrityksissä. Siksi hanke

pyrkii selvittämään miten T&K-tuet vaikuttavat tutkijoiden määrään vanhoissa ja uusissa yrityksissä. Tutkimus erottelee toisistaan toimintaansa jatkavien, markkinoille tulevien ja markkinoilta poistuvien yritysten osuudet T&K-toiminnan muutoksissa, ja se analysoi muun muassa startup-yritysten tutkimus- ja kehitystoiminnan sekä sille myönnetyn rahoituksen yhteyksiä innovaatioiden määrään. Hanke analysoi myös menestyvien innovaattorien ominaisuuksia sekä urapolkuja ja pyrkii selvittämään, mitkä henkilökohtaiset ominaisuudet ennustavat innovaattoriksi ryhtymistä Suomessa ja miten maahanmuutto vaikuttaa suomalaisten palvelualan yritysten innovatiivisuuteen. Tutkimusta rahoittaa Business Finland, ja sen on määrä valmistua kesäkuussa 2027.

YLEISKOROTUKSET, PAIKALLISET ERÄT JA LIUKUMAT

Työehtosopimuksissa sovittujen yleiskorotusten ohella työsuhteessaan jatkavien pal-

Labore

kansaaajien palkkakehitykseen vaikuttavat sekä sopimusten paikalliset erät että liukumukset. Työehtosopimusten paikallisia eriä koskeva sopimusvelvoite saattaa kuitenkin jäädä merkityksettömäksi, jos työnantaja saa päättää vapaasti keille työntekijöille se paikallisen erän suuntaa ja jos liukumukset saivat joidenkin työntekijöiden palkat kuitenkin nousemaan huomattavasti sopimuskorotuksia enemmän. Tutkimuksemme selvittää paikallisten erien vaikutusta sopimuskorotukset ylittävään tosiasialliseen palkan nousuun eri toimialoilla. Hanketta rahoittaa Teollisuuden Palkansaajat.

TULOEROT SUOMALAIS- JA ULKO-MAALAISTAUSTAISTEN PALKANSAAJIEN VÄLILLÄ

Tässä pienessä tutkimushankkeessa selvitetään suomalaisten ja ulkomaalaisten välisiä palkkaeroja ja palkkakehityksen eroja. Laskelmissa huomioidaan myös useiden muiden tekijöiden, kuten muun muassa su-
kupuolen ja toimialan vaikutukset palkkoihin. Projektia rahoittaa Palvelualojen ammattiliitto PAM.

SUOMEN JULKISEN TALOUDEN KESTÄVYYS JA EU:N TALOUDEN OHJAUSJÄRJESTELMÄ

Euroopan Unionin talouden ohjausjärjestelmää on uudistettu huomattavasti koronakriisin jälkeen. Uudistettuun ohjausjärjestelmään sisältyy uudenlainen velkakestävyysanalyysiksi (debt sustainability analysis, DSA) nimitetty laskentakehikko, jota hyödynnetään muun muassa komission asettaman, Suomen julkisten menojen kasvua rajoittavaa nettomenouraa kiinnitettäessä. Myös komission arviot Suomen julkisen talouden pitkän tähtäimen kestävydestä perustuvat velkakehitysanalyysiin, ja pitkän tähtäimen laskelmissa velkakestävyysanalyysin oleellisina syötteinä toimivat Euroopan unionin ikääntymisraportin arviot ikääntymisen tulevista kustannuksista.

Tutkimushankkeen päämääränä on tutkia entistä systemaattisemmin Suomeen sovelletun DSA-kehikon eri piirteitä sekä niiden Suomen julkiselle taloudelle asettamia rajoitteita. Hanke arvioi muun muassa DSA-kehikon kokonaistuottavuutta, korkoja, inflaatiota ja ikääntymismenoja koskevien

oletusten soveltuvuutta Suomeen. Se selvittää, millaisia Suomen julkisen velan kehitystä koskevia ennusteita DSA-kehikko tuottaisi komission oletuksia optimistisempien tai pessimistisempien oletusten vallitessa ja millaisiksi DSA-kehikon taloudelliselle päätöksenteolle Suomessa asettamat rajoitteet vaihtoehtoisten oletusten vallitessa muodostuisivat. Hanketta rahoittaa Palkansaajasäätiö.

ILKKA KIEMA
tutkimusohjaaja

JUHO KOISTINEN
ennustepäällikkö

Viestintä ja tukipalvelut

Vuonna 2026 Laboren viestinnässä ja tukipalveluissa keskitytään tutkimuksen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden vahvistamiseen, Talous & Yhteiskunta -lehden aseman ja tunnettuuden järjestelmälliseen kehittämiseen sekä viestinnän mittaroinnin ja toimintamallien vakiinnuttamiseen. Toimintaa ohjaa Laboren strategia vuosille 2024–2027, ja vuoden painopiste on erityisesti käytännön toimeenpanossa, priorisoinnissa ja vaikuttavuuden seurannassa.

Laboren viestinnän tehtävänä on varmistaa, että tutkimuslaitoksessa tuotettu riippumaton ja korkeatasoinen tutkimustieto tavoittaa keskeiset kohderyhmät ja tulee hyödynnetyksi yhteiskunnallisessa keskustelussa ja päätöksenteossa. Viestintää kehitetään tavoitteellisesti, kustannustehokkaasti ja mitattavasti osana tutkimuslaitoksen ydintoimintaa.

TUTKIMUKSEN YHTEISKUNNALLISET TAVOITTEET SAAVUTETAAN VIESTINNÄN KEINAIN

Laboressa työskentelee keskimäärin noin 26 henkilöä, joista valtaosa on taloustieteen

tohtoreita. Keskeinen viestinnällinen tavoite on tukea asiantuntijoita yleistajuisessa tutkimusviestinnässä ja median kanssa toimimisessa. Tutkijoille tarjotaan sparrausta ja käytännön tukea sekä kirjoitetussa viestinnässä että mediaesiintymisissä.

Vuonna 2026 viestintä kytketään aiempaa systemaattisemmin tutkimustoiminnan suunnitteluun. Keskeisille tutkimushankkeille tunnistetaan jo varhaisessa vaiheessa niiden yhteiskunnallinen kohderyhmä, mahdollinen ajallinen ikkuna sekä viestinnällinen rooli. Tavoitteena on varmistaa, että osa tutkimuksesta toimii aktiivisesti yhteiskunnallista keskustelua avaavana ja jäsentävänä tietopohjana.

Tutkimusviestinnässä kiinnitetään erityistä huomiota viestien kohdentamiseen eri yleisöille. Poliittikkarelevantin tutkimuksen tuloksia kiteytetään selkeiksi ja kiinnostaviksi viesteiksi asiapitoisuudesta tinkimättä. Tutkimusten julkaisuajankohtia ja viestinnällistä ajoitusta kehitetään ennakoivasti suhteessa yhteiskunnalliseen keskusteluun.

TALOUS & YHTEISKUNTA -LEHDEN KEHITTÄMINEN

Talous & Yhteiskunta -lehden kehittämiseen panostetaan matkalla kohti laajasti viitattua, asiantuntevaa, monipuolista, moniäänistä ja tunnistettavaa yhteiskunnallista institutiota. Toiminnan journalistisen linjakkuuden ilmaisemiseksi ja tueksi lehden toimitusneuvossa päätettiin äskettäin hakea Julkisen sanan neuvoston (JSN) jäsenyyttä.

Lehden sisältöprofiilia ei muuteta, mutta sen näkyvyyttä ja käytettävyyttä vahvistetaan tuomalla sisältöjä esiin T&Y:n ja Laboren sosiaalisen median kanavissa. Tavoitteena on löytää uusia lukijoita sekä vahvistaa T&Y:n asemaa taustoittavana ja analyttisena lähteenä suomalaisessa yhteiskunnallisessa talouskeskustelussa.

Tavoitteena on, että Talous & Yhteiskunta toimii yhä useammin median, virkamiesten ja päätöksentekijöiden käyttämänä taustalähteenä, johon viitataan politiikkavalmistelussa ja yhteiskunnallisissa journalismissa.

NETTINÄKYVYYDEN JA SOSIAALISEN MEDIAN KEHITTÄMINEN

Laboren ja Talous & Yhteiskunta -lehden näkyvyyttä lisätään ensisijaisesti kolmannen osapuolen palveluissa, erityisesti BlueSkys-sä, LinkedInissä, Instagramissa ja Thread-sissä. Vuonna 2026 painopiste on seuraajamäärien kasvattamisessa ja säännöllisen näkyvyyden rakentamisessa, ei yksittäisten verkkosivukäyntien maksimoinnissa.

Sisältöjä kehitetään siten, että ne voidaan jakaa, tiivistää ja muotoilla sosiaaliseen mediaan luontevasti sopiviin formaatteihin ilman, että alkuperäisten sisältöjen profiili liikaa muuttuu. Viestinnässä otetaan käyttöön vakioituja ja kevyitä toimintamalleja, joiden tavoitteena on minimoida pysyvä lisätyö ja varmistaa toiminnan jatkuvuus.

Laboren brändin kannalta keskeistä on, että tutkimus ja asiantuntijuus ovat yleisölle säännöllisesti näkyviä ja tunnistettavia. Pitkäjänteinen näkyvyys rakentaa tunnettuutta ja luottamusta kustannustehokkaammin kuin yksittäisiin klikkeihin perustuva näkyvyys.

VIESTINNÄN MITTARIT JA VAIKUTTAVUUDEN SEURANTA

Vuonna 2026 otetaan käyttöön viestinnän keskeiset mittarit, jotka jaetaan näkyvyyttä ja vaikuttavuutta kuvaaviin mittareihin. Näkyvyyttä seurataan muun muassa sosiaalisen median

seuraajamäärien ja sitoutumisen kehityksen kautta. Vaikuttavuutta arvioidaan erityisesti Laboren ja Talous & Yhteiskunta -lehden asiantuntijaviittausten, median ja päätöksenteon käyttötilanteiden sekä asiantuntijoiden roolien kautta julkisessa keskustelussa.

Mittareita hyödynnetään viestinnän kehittämisessä, toiminnan priorisoinnissa ja raportoinnissa osana Laboren viestinnän johtamista.

Laboren mediajakelu ja mediaseuranta kilpailutetaan, jotta lehden näkyvyyttä, käyttöä ja viittauksia voidaan seurata kustannustehokkaasti, systemaattisesti ja luotettavasti.

VISUALISOINTI JA YLEISTAJUISTAMINEN

Tutkitun tiedon saavutettavuutta ja ymmärrettävyyttä kehitetään edelleen visuaalisten ja audiovisuaalisten keinojen avulla. Hyödynnetään vakioituja visualisointipohjia, lyhyitä videoformaatteja ja muuta kevyttä audiovisuaalista sisältöä erityisesti sosiaalisen median kanavissa. Tutkijoille tarjotaan matalan kynnyksen tukea visuaalisten ratkaisujen hyödyntämiseen osana omaa viestintää.

SISÄINEN VIESTINTÄ JA TUKIPALVELUT

Sisäisen viestinnän kehittäminen tukee hybridimallilla toimivaa työyhteisöä. Vuonna

2026 selkeytetään sisäisiä viestintäkäytäntöjä, parannetaan keskeisen tiedon löydettävyyttä ja tuetaan uusien työntekijöiden perehdyttämistä ja kiinnittymistä työyhteisöön.

Työyhteisön hyvinvointia ja jaksamista seurataan systemaattisesti. Yhteisöllisyydestä ja yhteisten toimintaperiaatteiden sisäistämisestä huolehditaan jatkuvana vuorovaikutuksena osana arkea.

RESURSSIT JA OSAAMISEN KEHITTÄMINEN

Viestintään rekrytoidaan korkeakouluharjoittelija tukemaan erityisesti syksyn julkaisutoimintaa ja sosiaalisen median sisällöntuotantoa. Henkilöstön viestintäosaamista kehitetään kohdennetulla sparrauksella ja käytännönläheisillä ohjeilla, jotka tukevat tutkimuksen vaikuttavaa viestintää.

ESSI LINDBERG
viestintäpäällikkö

Labore

Talous & Yhteiskunta -lehti

Talous & Yhteiskunta -lehden (T&Y) toimitus aloittaa kolmannen kokonaisen vuoden samalla kokoonpanolla. Rutiinit ja sujuva yhteistyö toimituksen kesken osoittivat merkityksensä, kun lehteä vuonna 2025 tehtiin leikatulla budjetilla. Vuonna 2026 lehdellä on jälleen käytössään suunnilleen samankokoinen budjetti kuin vuonna 2024, mikä auttaa arjessa ja mahdollistaa lehden kehittämisen. T&Y:lle on tärkeää olla reilu yhteistyökumppani ja tilaaja, minkä takia lehden freelance-avustajien palkkioita korotetaan keskimäärin 5–10 prosenttia.

Yksi kehityskohde on lehden markkinointi, mihin Labore sai Suomen tiedekustantajien liitolta marraskuussa 5 000 euron hankkeapurahan. Rahalla on tarkoitus kouluttaa toimitusta, kehittää T&Y:n verkkomediaa ja markkinointia sekä vahvistaa lehden näkyvyyttä etenkin X:ssä, Blueskyssä, LinkedInissä ja Instagramissa. Somemarkkinointia on edellisen vuoden aikana vaikeuttanut esimerkiksi Metan päätös rajoittaa yhteiskunnallisten sisältöä mainontaa. Vuonna 2026 tuttua haasteenamme onkin edelleen kasvattaa lehden näkyvyyttä. Printtilehden levikin lasku on viime vuosina jotakuinkin py-

sähtynyt, mutta laadukkaalle journalismille ja tiedeviestinnälle on yhä tarve etsiä uusia yleisöjä etenkin verkosta.

Toimituksella on myös jatkuva pyrkimys viedä lehteä eteenpäin yhä uskottavampaan ja vaikuttavampaan suuntaan. Yksi suunniteltu toimi on sitoutua Journalistin ohjeisiin ja hakea Julkisen sanan neuvoston jäsenyyttä. Tästä tullaan keskustelemaan tammi-kuussa toimitusneuvoston kanssa.

Journalismin tasolla suurin suunniteltu muutos on korvata henkilökeskeinen Päättäjä-palsta uudella palstalla, jolla käsitellään poliittisia päätöksiä useasta eri näkökulmasta yksi päätös kerrallaan. Tämä korostaa T&Y:n tavoitetta keskittyä yksilöiden sijaan kokonaisuuksiin ja avata poliittista päätöksentekoprosessia samaan tapaan kuin esimerkiksi Tutkimuksen ruumiinavaus-palstalla keskitytään tutkimusprosessiin tutkimustulosten lisäksi.

Lehden sisältöön pitää kiinnittää huomiota ja huolellisuutta numerosta toiseen, mutta kaiken kaikkiaan olemme olleet toimituksessa olleet varsin tyytyväisiä lehden sisältöihin. T&Y tuntuu olevan houkutteleva formaatti niin tutkijoille kuin journalisteille-

kin, ja meidän on ollut kiitettävän helppoa löytää lehteen kirjoittajia. Vuonna 2026 lehti ilmestyy tuttuun tapaan neljä kertaa. Kevätkauden teemat ovat velka varallisuus sekä tilastot. Syyskauden teemat valitaan alkuvuodesta.

TUOMO TAMMINEN
T&Y-lehden tuottaja

Labore

M&A-podcast

Mika Maliranta ja Matti Apunen ovat tehneet talouspoliittisia podcastejä jo vuodesta 2017 lähtien. Ensin ne kulkivat nimellä SPAM, sitten A/M, ja nyt Laboren kotipesässä vuodesta 2021 alkaen nimellä M&A. Ohjelmassa vierailee eturivin ekonomisteja, joiden kanssa käsitellään taloustieteen löydöksiä ja huippuhetkiä. Podcast on tarkoitettu kaikille niille, jotka ovat kiinnostuneita taloustieteen vaikutuksista lähiympäristöönsä.

Tällä hetkellä M&A ilmestyy aikaisempaa jonkin verran satunnaisemmin muun muassa yhteistyökumppanien kanssa toteutettui-

na erikoisjaksoina. M&A:n tyyli kuitenkin jatkuu entisenlaisena: taloustieteen tutkimusta selkosanoitetaan ja talousdebattia ylläpidetään tosissaan faktojen pohjalta mutta ei aina täysin vakavana.

MIKA MALIRANTA
johtaja

Kannen kuva

StockSnap, Pixabay

Henkilökuvat

Emmi Nykänen

Laura Oja